

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

/проф. Борис БУНЧУК/

“ 12 ” серпня 20 24 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНЕ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ

вибіркова

Освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»

Спеціальність 232 Соціальне забезпечення

Галузь знань 23 Соціальна робота

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

складена відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення», спеціальності 232 Соціальне забезпечення, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 12 від «2» вересня 2024 р.).

Розробник: **Гнатчук Оксана Степанівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та культурології

Викладач: **Гнатчук Оксана Степанівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та культурології

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Завідувач кафедри філософії та культурології

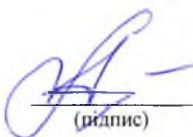

(підпис)

Ольга РУПТАШ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова методичної ради філологічного факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК

<p>1.Визначення соціології особистості. 2.Історичний огляд розвитку соціології особистості. 3.Теоретичні підходи в соціології особистості 4.Методи дослідження в соціології особистості 5.Особистість в соціальному контексті. 6.Сучасні виклики та перспективи соціології особистості</p>												
<p>Тема 2.Соціально-психологічні теорії особистості. 1.Визначення особистості з соціально-психологічного погляду. 2.Основні соціально-психологічні теорії особистості 3.Вплив соціального оточення на формування особистості. 4.Вплив соціальних ролей на розвиток особистісних характеристик. 5.Самосвідомість та самооцінка 6.Застосування теорій особистості у сучасних соціальних контекстах.</p>		2	2									
<p>Тема 3. Соціологічна структура особистості. 1.Визначення особистості з соціологічного погляду. 2.Огляд основних соціологічних теорій особистості. 3.Процеси соціалізації в різних вікових періодах. 4.Індивідуальність та соціальні структури 5.Вплив соціальних змін на індивідуальні особливості.</p>												
<p>Тема 4 Соціалізація особистості. 1.Визначення соціалізації та її ролі у розвитку особистості. 2.Етапи соціалізації.</p>												

<p>Тема 7. Міжіндивідуальне спілкування як духовна потреба людини та моральна цінність.</p> <p>1.Визначення міжіндивідуального спілкування.</p> <p>2.Психологічний аспект міжіндивідуального спілкування</p> <p>2.Соціальні аспекти міжіндивідуального спілкування</p> <p>3.Етичні аспекти міжіндивідуального спілкування.</p> <p>4.Бар'єри та проблеми в спілкуванні</p> <p>5.Сучасні виклики міжіндивідуального спілкування.</p>												
<p>Тема 8. Соціальна типологія особистості.</p> <p>1.Визначення та значення соціальної типології особистості.</p> <p>2.Основні підходи до соціальної типології</p> <p>3.Сучасні підходи до соціальної типології особистості.</p> <p>4.Соціальні типи особистості, їхня характеристика.</p> <p>5.Роль соціального оточення в формуванні типів особистості.</p> <p>6.Вплив соціальної типології на поведінкові моделі.</p> <p>7.Сучасні дослідження та перспективи у цій області.</p>												
<p>Разом за ЗМ 2</p>		8	8									
<p>Усього годин</p>		15	15									

3.3. Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Тема 1	<p>.Методичні основи соціології особистості.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Виберіть одну теорію особистості та проведіть її детальний аналіз, вказуючи на її значення для соціології. -Розробіть план соціологічного дослідження, спрямованого на вивчення певної особистісної характеристики або соціальної ролі. <p>Вивчення соціального експерименту</p> <ul style="list-style-type: none"> -Проаналізуйте відомий соціальний експеримент, що стосується особистості, та його вплив на розуміння соціальної природи особистості. -Проведіть кейс-стаді індивідуального випадку або соціальної групи для аналізу взаємодії особистісних та соціальних факторів. -Розробіть та проведіть анкетування або серію інтерв'ю для дослідження певних аспектів особистості в соціальному контексті. 	1	
Тема 2	<p>Соціально-психологічні теорії особистості.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Виберіть одну соціально-психологічну теорію особистості та проведіть її детальний аналіз, вказуючи на ключові концепти та їх значення. (доповідь) -Провдіть кейс-стаді конкретної особистості або групи людей, аналізуючи їх через призму обраної соціально-психологічної теорії (письмовий звіт кейсу). -Створіть опитувальник для оцінки певних аспектів особистості, виходячи з принципів обраної соціально-психологічної теорії. (доповідь) -Виберіть соціальне середовище (наприклад, університет, робоче місце) і проаналізуйте його вплив на формування та розвиток особистостей. (доповідь, реферат) 		
Тема 3	<p>Соціологічна структура особистості.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Проведіть аналіз соціальних ролей, які Ви виконуєте у своєму житті, та оцініть їх вплив на особистісний розвиток. (доповідь) -Розгляньте конкретний випадок (кейс-стаді) особистості, аналізуючи вплив сім'ї, освіти та соціального оточення на її розвиток.(доповідь, реферат) -Розробіть та проведіть опитування, щоб з'ясувати, як різні соціальні групи впливають на цінності, поведінку та ідентичність людей. (доповідь) -Визначте та проаналізуйте різні аспекти соціальної ідентичності одногрупників, з'ясовуючи, як ці аспекти формуються та виражаються. (доповідь) 	2	

Тема 4	<p>Соціалізація особистості.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Напишіть есе, в якому студенти проаналізуйте свій власний досвід соціалізації, включаючи роль сім'ї, школи, однолітків та мас-медіа. -Проведіть інтерв'ю з представниками різних поколінь (наприклад, бабуся, батьки, молодші брати/сестри) для вивчення різниці в процесах соціалізації. (доповідь) -Виберіть країну або культурну групу і дослідіть особливості соціалізації в цьому контексті. (доповідь, реферат, презентація) -Виберіть конкретний соціальний випадок або історію (наприклад, історію успіху чи невдачі) і проаналізуйте його з точки зору процесів соціалізації. (доповідь) 	2	
Тема 5	<p>Ціннісні орієнтації особистості</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Напишіть есе, де аналізуєте свої основні цінності та їх вплив на повсякденне життя. -Проведіть опитування або інтерв'ю серед різних вікових груп для вивчення ціннісних орієнтацій та їх динаміки. (доповідь) -Виберіть публічну особу або історичного персонажа і проаналізуйте їх ціннісні орієнтації та вплив на суспільство. (доповідь) -Організуйте та візьміть участь у дискусії на тему "Цінності в сучасному світі", де обговоріть та обміняйтесь думками про сучасні цінності. 	2	
Тема 6	<p>Діяльність як основний спосіб людського існування</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Напишіть есе, в якому проаналізуйте свою щоденну діяльність та її вплив на особистісний розвиток. -Проведіть інтерв'ю з професіоналами різних сфер щодо їх діяльності, мотивації та впливу на особистісний розвиток. (доповідь) -Напишіть творчу роботу: "Моє місце у світі діяльності" - Візьміть участь в дискусії: «Майбутнє діяльності в контексті технологічних та соціальних змін». 	2	
Тема 7	<p>Міжіндивідуальне спілкування як духовна потреба людини та моральна цінність</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Напишіть рефлексивне есе про власний досвід міжіндивідуального спілкування, визначивши ключові моменти, які формують його якість та ефективність. -Проведіть дослідження на тему особливостей міжіндивідуального спілкування в різних культурах та його впливу на міжкультурні взаємини.(презентація, доповідь) -Дослідіть, як сучасні технології (соціальні мережі, месенджери) впливають на якість та особливості міжіндивідуального спілкування. (презентація, доповідь) 	2	

	-Візьміть участь у дебатах, у групі, на тему етичних аспектів міжіндивідуального спілкування, обговорюючи такі питання, як повага, довіра, відповідальність у комунікації. (підготувати до дебатів).		
Тема 8	Соціальна типологія особистості Завдання: -Напишіть есе, в якому проаналізуйте свій тип особистості згідно з вибраною теорією соціальної типології. -Проведіть опитування серед одногрупників або друзів, щоб визначити їхні типи особистості та проаналізувати, як це впливає на їх поведінку та взаємодію з іншими. (доповідь) -Виберіть відому особистість та проаналізуйте її тип особистості та те, як це вплинуло на її життєвий шлях та досягнення. (доповідь) - Візьміть участь в обговоренні, в групі, на тему переваг та недоліків використання соціальної типології в розумінні особистості та її поведінки.	2	

3.4. Самостійна робота здобувачів (ІНДЗ)

Самостійна робота студентів з дисципліни «Соціальне життя особистості» спрямована на засвоєння, узагальнення і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів, підготовку до практичних занять, підготовку питань, які виносились на самостійне вивчення, створення презентацій завдань до відповідних тем дисципліни.

№	Назва теми (форма контролю)	Кількість балів
Тема 1	Методичні основи соціології особистості. <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> 1.Аналіз методологічних підходів у соціології особистості 2.Роль біографічного методу в соціологічному дослідженні особистості 3.Соціальне опитування як інструмент дослідження особистості 4.Комплексний аналіз особистості: інтеграція різних методологічних підходів 5.Використання кейс-стаді у соціологічному аналізі особистості <i>Робота над практичними завданнями до теми</i>	до 5 балів
Тема 2	Соціально-психологічні теорії особистості. <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> 1.Огляд соціально-психологічних теорій особистості: від Фрейда до сучасності 2.Теорія особистості Карла Юнга: архетипи та колективне несвідоме 3.Системний підхід у соціально-психологічних теоріях особистості Ерік Еріксон та його теорія психосоціального розвитку особистості 4.Роль міжособистісних відносин у формуванні особистості згідно з теорією Гаррі Стека Саллівана 5.Вплив культури на розвиток особистості: теорія крос-культурної психології 6.Соціальна ідентичність та її роль у формуванні особистості. <i>Робота над практичними завданнями до теми</i>	до 5 балів
Тема 3	Соціологічна структура особистості. <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i>	до 5 балів

	<p>1. Основи соціологічної структури особистості: від теорії до практики</p> <p>2. Вплив сім'ї на формування соціологічної структури особистості</p> <p>3. Роль освітніх інститутів у розвитку соціологічної структури особистості</p> <p>4. Соціальні ролі та їх вплив на соціологічну структуру особистості</p> <p>5. Взаємодія соціального статусу та ідентичності у формуванні особистості</p> <p>6. Вплив соціальних груп на розвиток соціологічної структури особистості</p> <p>7. Гендерні аспекти у соціологічній структурі особистості</p> <p>8. Соціальна мобільність та її вплив на особистісну структуру</p> <p>9. Соціальні мережі як фактор формування соціологічної структури особистості</p> <p>10. Культурні особливості соціологічної структури особистості у різних суспільствах</p> <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	
Тема 4	<p>Соціалізація особистості.</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1. Роль сім'ї у процесі соціалізації особистості</p> <p>2. Вплив навчальних закладів на соціалізацію індивіда</p> <p>3. Мас-медіа як агент соціалізації в сучасному суспільстві</p> <p>4. Культурні та етнічні аспекти соціалізації особистості</p> <p>5. Соціалізація в умовах цифрових технологій та соціальних мереж</p> <p>6. Гендерні аспекти у соціалізації особистості</p> <p>7. Вплив соціально-економічного статусу на процеси соціалізації</p> <p>8. Соціалізація особистості у період підліткового віку</p> <p>9. Роль особистісних криз у процесі соціалізації індивіда</p> <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	до 5 балів
Тема 5	<p>Ціннісні орієнтації особистості</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1. Розвиток ціннісних орієнтацій у різних культурних контекстах</p> <p>2. Вплив сімейного виховання на формування ціннісних орієнтацій особистості</p> <p>3. Роль освіти у вихованні ціннісних орієнтацій молоді</p> <p>4. Ціннісні конфлікти у сучасному суспільстві та їх вплив на особистість</p> <p>5. Зміна ціннісних орієнтацій у процесі соціалізації</p> <p>6. Аналіз ціннісних орієнтацій за поколіннями: від традиційних до сучасних</p> <p>7. Вплив релігійних вірувань на ціннісні орієнтації особистості</p> <p>8. Ціннісні орієнтації та їх роль у професійному самовизначенні</p> <p>вплив мас-медіа та соціальних мереж на формування цінностей особистості</p> <p>9. Ціннісні орієнтації та етичні дилеми у сучасному світі</p> <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	до 5 балів
Тема 6	<p>Діяльність як основний спосіб людського існування</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1. Теоретичні підходи до визначення діяльності в філософії та соціології</p> <p>2. Роль трудової діяльності у житті людини: соціальний та психологічний аспекти</p> <p>3. Соціокультурні виміри діяльності у різних цивілізаціях</p> <p>4. Творча діяльність як засіб самовираження та самореалізації особистості</p> <p>5. Вплив цифрових технологій на характер та спектр людської діяльності</p>	до 5 балів

	6. Діяльність як засіб соціального взаємодії та комунікації 7. Фізична та інтелектуальна діяльність: взаємодія та взаємозалежність 8. Відпочинок та дозвілля як важливі компоненти людської діяльності 9. Екологічний погляд на людську діяльність: вплив на довкілля та сталий розвиток <i>Робота над практичними завданнями до теми</i>	
Тема 7	Міжіндивідуальне спілкування як духовна потреба людини та моральна цінність <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> 1. Основні теоретичні підходи до міжіндивідуального спілкування як духовної потреби 2. Роль міжособистісного спілкування у формуванні моральних цінностей індивіда 3. Соціальні мережі та цифрове спілкування: нові виклики та можливості для задоволення духовних потреб 4. Культурні відмінності в міжіндивідуальному спілкуванні та їх вплив на розвиток особистості 5. Вплив міжіндивідуального спілкування на формування особистісної ідентичності 6. Міжіндивідуальне спілкування у професійній сфері: етика та ефективність 7. Роль емпатії в міжіндивідуальному спілкуванні та розвиток моральних цінностей 8. Вплив сучасних технологій на зміни у патернах міжіндивідуального спілкування та їх вплив на духовне життя людини <i>Робота над практичними завданнями до теми</i>	до 5 балів
Тема 8	Соціальна типологія особистості <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> 1. Основні підходи до соціальної типології особистості: історичний огляд 2. Типологія особистості Карла Юнга та її соціальний аспект 3. Роль гендеру в соціальній типології особистості 4. Вплив культурного середовища на формування типів особистості 5. Аналіз соціальних ролей в контексті типології особистості 6. Типи особистості та їх вплив на професійну діяльність 7. Соціальні мережі та їх вплив на формування типології особистості 8. Взаємодія типів особистості в соціальних групах <i>Робота над практичними завданнями до теми</i>	До 5 балів

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Для досягнення освітньої мети та прогнозованих програмних результатів використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології.

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

МН2 – практичні методи (практичні роботи).

МН3 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

МН6 – комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебінари і т.п.).

МН7 – самостійна робота над індивідуальними завданнями або за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв'язання задач, виконання індивідуальних завдань), виконання завдань для самостійної роботи є різною (дивись таблицю та Moodle). Загальна (максимальна) кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить **100** балів, з яких **60** балів здобувач набирає при поточних видах контролю і **40** балів – у процесі підсумкового виду контролю (іспиту).

У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до підсумкового контролю.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових (презентацій) завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається з дозволу аспірантури за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференціях).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують всі завдання, які передбачені. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

5.2. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
зараховано	A (90-100)	відмінно
зараховано	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
зараховано	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

5.3. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

МО1 – контрольні роботи (тематичні).

МО2 – тестові завдання, опитування, індивідуальні завдання.

МО4 – аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті.

МО5 – презентації результатів виконання завдань.
МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усні та письмові (тестування, презентації тощо) відповіді здобувача.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі *заліку* і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. іспит проводиться у формі комп'ютерного тестування за теоретичним та практичним матеріалом курсу або за білетною програмою.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів за модулі	Кількість балів (<i>іспит</i>)	Сумарна к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
10	7	6	8	7	6	5	10	60	40	100

7. Рекомендована література

7.1. Рекомендована література

Основна:

1. Андрущенко В., Губерський В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість. — К., 2002.
2. Барвінський А.О.. Соціологія. Курс лекцій. К: Центр навчальної літератури, 2005. 328 с.
3. Білоус В.С.. Соціологія у визначеннях, поясненнях, схемах. таблицях. К: Знання, 2002. 288 с.
4. Гарасимів Т. З. Особистість та проблеми її соціалізації / Т. З. Гарасимів // Форум права. – 2009. – №3. – С. 156-1613.
5. Герасимчук А.А. та ін. Соціологія: Навч. посібник. К: Знання 2002. 116 с.
6. Городяненко В. Г. Соціологія: підручник / Віктор Георгійович Городяненко. – К. : Видавничий центр «Академія», 2002. – 560 с.
7. Городяненко В.Г..Соціологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К: Академія, 2002. 560 с.
8. Гримова А. Соціалізація – навчання жити в суспільстві [Текст] / А. Гримова, А. Гречишкіна // Дошкільне виховання: Науково-методичний журнал для педагогів і батьків. – К., 2008. – № 3. -. С. 10-135.
9. Дворецька Г.В. Соціологія: Навчальний посібник. К: КНЕУ, 2002. 472 с.
10. Загальна соціологія (хрестоматія) А. В. Фурман, В. С. Біскуп, О. С. Морщакова. Київ : Видавництво Ліра. К, 2019. 354 с.
11. Каралаш Н.Г. Соціологія особистості [Текст] : навч. посіб. / Н. Г. Каралаш ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2006. - 76 с.
12. Кравченко Т. В. Сучасні характеристики соціалізації [Текст] / Тамара Володимирівна. Кравченко // Педагогіка і психологія / Вісник АПН України /. – К., 2007. – № 3. – С. 11-19.
13. Лукашевич М. П. Соціалізація. Виховні механізми і технології: Навч. – метод. посібник / Микола Павлович Лукашевич. – К. : ІЗМН, 2001. -112 с.7. Лукашевич М. П. Теорія і методи соціальної роботи. Навч. посіб. / М. П. Лукашевич, І. І. Мигович – 2-ге вид., – К. : МАУП, 2003. – 168 с.
14. Осіпцов А., Вертель О. (2021): Духовність особистості: методологія, теорія і практика : збірник наукових праць)№ 3 (102).С. 224-235. URL” https://journals.snu.edu.ua/index.php/DOMTP_SNU/article/view/75/65
DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2021-102-3-224-235>

15. Русскін, В. В. Соціологія особистості [Текст] : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / В. В. Русскін ; Миколаївський держ. ун-т ім. В.О.Сухомлинського. - Миколаїв : [б.в.], 2006. - 124 с.
16. Соціологія: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко, М. С. Труш, В. Ф. Ятченко Київ : ДУТ, 2019. 235 с.
17. Циба В.Т. Соціологія особистості: системний підхід (соціально- психологічний аналіз) [Текст] : навч. посіб. / В. Т. Циба ; Міжрегіональна академія управління персоналом. - К. : МАУП, 2000. - 149 с.

Додаткова:

18. Жоль К.К.. Соціологія. Навчальний посібник. К: Либідь, 2005. 440 с.
19. Загальна психологія / За заг. ред. С. Д. Максименка. Підручник. 2-ге вид., переробл. і доп. Вінниця: Нова книга 2004.704 с.
20. Загальна психологія: підручник /О.В. Скрипченко, Л.В. Волинська, З.В. Огороднійчук та ін. К.: Либідь, 2005. 464 с.
21. Злобіна О. Особистість як суб'єкт соціальних змін. — К.: Ін-т соціології НАН України, 2004.
22. Злобіна О., Тихонович В. Суспільна криза і життєві стратегії особистості. — К.: Стилос, 2001.
23. Іванченко А. В. Соціалізація і соціальне виховання: Навч. посіб.—Житомир: Полісся, 2006.
24. Лукашевич М. П. Соціалізація: виховні механізми і технології. Навч.-метод. посіб. / Ін-т змісту і методів навчання. —К., 1998.
25. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посіб. — К., 1999.
26. Лукашевич М.П.. Соціологія. Базовий курс. К: Каравела, 2005. 312 с.
27. Максимов С. Особистість і суспільство: Конспект лекції / Укр. юрид. академія. — Харків, 1993.
28. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2 кн. 1: Соціальна психологія особистості і спілкування. К.: Либідь, 2004. 576 с.
29. Піча В.М..Соціологія:загальний курс. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К: Каравела, 2000. 248 с.
30. Психологія : Підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за заг. ред. Ю. Л. Трофімова. 3-ге вид., стереотип. К.: Либідь, 2001. 560с.
31. Соціологія: підручник / М. П. Козирев. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 656 с.
32. Танчин І.З.. Соціологія. Навчальний посібник. К: Знання, 2007. 351 с.
33. Андрущенко В., Губерський В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість. — К., 2002.
34. Злобіна О., Тихонович В. Суспільна криза і життєві стратегії особистості. — К.: Стилос, 2001.
35. Іванченко А. В. Соціалізація і соціальне виховання: Навч. посіб.—Житомир: Полісся, 2006..
36. Лукашевич М. П. Соціалізація: виховні механізми і технології. Навч.-метод. посіб. / Ін-т змісту і методів навчання. —К., 1998.
37. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посіб. — К., 1999.
- 38.Максимов С. Особистість і суспільство: Конспект лекції / Укр. юрид. академія. — Харків, 1993.
39. Наливайко Т. В. Формування громадської позиції особистості / Т. В. Наливайко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Випуск 2. Т. 1. – 2014. – С. 100–103.
40. Соціологія /за ред. Городяненка В.Г., К., 2008, с.198 - 231; 2) Соціологія /за ред. Пічі В.М., Л., 2004, с. 107 - 126; 3) Юрій М.Ф. Соціологія, К., 2004, с.342 - 359.

6. Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси

1. www.useps.org – офіційний сайт українського центру економічних та політичних досліджень ім. Разумкова
2. www.socis.kiev.ua – сайт центру соціальних та маркетингових досліджень (Київ), викладено багатий емпіричний матеріал (результати соціологічних досліджень, публікації центру, статистичні дані).
3. www.sociology.kharkov.ua – SociologyHall, сайт соціологічного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна.
4. <http://www.socium.info/library.html> – бібліотека соціологічної літератури
5. <http://www.studfiles.ru/all-vuz/879/folder:2208/> - бібліотека соціологічної літератури
6. www.uceps.com.ua/ukr/all/sociology (Архів соціологічних даних Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова, м.Київ).
7. www.ukrstat.gov.ua (Статистичні матеріали Держкомстату України)
8. www.sociology.kharkov.ua (Домашня сторінка харківських соціологів)
9. www.i-soc.com.ua (Домашня сторінка Інституту соціології НАН України)